

Inhoud

I. BLOK I	2
1. INLEIDING	2
a. CAF11	3
b. Box 3	7
c. Tax governance code	8
d. Verhuurderheffing	11
2. Belastingplan 2020	12
a. Uitvoerbaarheid pakket Belastingplan 2020	13
b. Lastenbeeld	14
c. Bouwstenen	21
d. Verlaagd btw-tarief elektronische uitgaven	23
e. e-sigaretten	25
3. OFM 2020	27
a. BPM en Implementatie WLTP-testmethode	28
4. Wet fiscale maatregelen Klimaatakkoord	33
a. Buitenlands afval in de afvalstoffenbelasting	34
b. Systematiek 'hand-aan-de-kraan'	35
c. Vliegbelasting: luchtvaart en scheepvaart	37
d. Energiebelasting	39
5. Wet afschaffing fiscale aftrek scholingsuitgaven	40
6. Wet bronbelasting 2021	43
II. BLOK 2	53
7. ATAD 2	53
8. DAC6	59

I. BLOK I

1. INLEIDING

a. CAF11

b. Box 3

c. Tax governance Code

d. Verhuurderheffing

a. CAF11

Leijten, Lodders, Mulder, Nijboer, Omtzigt, Van Weyenberg.

VRAAG

Mevrouw Leijten, mevrouw Lodders, de heer Mulder, de heer Nijboer, de heer Omtzigt en de heer Van Weyenberg hebben vragen gesteld rondom de kinderopvangtoeslag.

ANTWOORD

- Ook hier wil ik andermaal benadrukken dat er veel rondom de zogenaamde CAF 11 zaak bij de kinderopvangtoeslag niet goed is gegaan.
- Veel betrokken gezinnen zijn in grote problemen gekomen. Terecht kijken ze hiervoor naar mij om tot een oplossing te komen, ook u doet dat.
- Mijn hoogste prioriteit ligt nu dan ook bij het vinden van een passende oplossing voor deze gezinnen, het aangedane onrecht moet worden hersteld.
- Zoals ik u vrijdag 25 oktober in mijn brief heb laten weten, heeft de heer Donner namens de Adviescommissie mij gemeld dat door de recente uitspraken van de Raad van State het niet mogelijk lijkt nog in oktober advies uit te brengen.

- Voor de ouders is het belangrijk dat de Adviescommissie tot een zorgvuldig advies komt. Tegelijk deel ik uw gevoel voor urgentie nu deze uitspraken leiden tot vertraging voor de CAF11-ouders.
- Zoals ik in mijn brief van 9 oktober heb laten weten wil ik uw Kamer in één keer zo volledig en juist mogelijk informeren. Hierbij zal ik u schetsen hoe de gedupeerde ouders tegemoet worden gekomen, de aanpak om herhaling in de toekomst te voorkomen en een uitgebreide analyse en weging van alle beschikbaar gekomen informatie. Ook zal ik dan bijvoorbeeld ingaan op de recent opgekomen vragen rondom opzet/grove schuld. Samen met mijn aangekondigde brief zal ik u daarbij documenten doen toekomen.
- Ik ga nu in op enkele specifiek vragen.
- **De heer Mulder** vraagt of het mij bekend is dat gastouder/ondernemers door de stopzettingen van toeslagen bij de vraagouders hebben moeten stoppen en/of in de bijstand zijn geraakt.
- Ik kan hier nu nog geen concreet antwoord op geven maar in de gevallen die nu voor CAF in beeld zijn gekomen zijn de door de leden van de fractie van de PVV geschetste omstandigheden niet ondenkbaar.
- **De heer Omtzigt** heeft gevraagd of er een melding is geweest aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

- Ik heb volledige medewerking gegeven aan het door de AP gestarte onderzoek. Indien nieuwe informatie voortkomt uit de werkzaamheden van de Adviescommissie, ADR en een Wob-verzoek die relevant kunnen zijn voor het onderzoek omdat het gebruik (tweede) nationaliteit betreft, worden die aanvullend aan de AP verstrekt.
- **De heer Omtzigt** heeft verder gevraagd naar de implementatie van de richtlijnen voor de klokkenluidersregeling.
- De brief hierover krijgt u zo spoedig mogelijk.
- **LET OP: Indien de brief aan de TK over de klokkenluidersregeling uiterlijk maandagochtend uit is kan het antwoord luiden:**
- **U heeft inmiddels mijn brief over de implementatie van de richtlijnen voor de klokkenluidersregeling ontvangen.**
- **Mevrouw Leijten** vraagt welke opdracht de Adviescommissie gehad heeft naar aanleiding van de recente uitspraak van de Raad van State over de kinderopvangtoeslag.
- Er is geen aanvulling gedaan op de onderzoeksopdracht. De Adviescommissie heeft mij laten weten de implicaties van deze uitspraken voor haar advies nader te bestuderen.

- **Mevrouw Leijten** heeft nog een vraag gesteld over individuele personen in de uitvoering (pek en veren).
- Zoals altijd doe ik geen uitspraken over individuen of individuele casussen.
- **Mevrouw Leijten** vraagt verder nog of alle loonbeslagen kunnen worden gestopt bij mensen die problemen ervaren met de kinderopvangtoeslag.
- Bij personen die onder CAF 11 vallen is, zoals ik al eerder heb toegezegd, de invordering en daarmee eventuele loonbeslag al stopgezet.
- Voor overige personen die problemen ervaren met de kinderopvangtoeslag geldt dat loonbeslag in principe alleen wordt toegepast na een individuele berekening van de betalingscapaciteit. Waarbij de belasting- en of toeslagschuldige zowel bij aankondiging van de loonvordering als tijdens de loonvordering de mogelijkheid heeft tot een verzoek van herziening van de berekening van de beslagvrijvoet.

Bij doorvragen van mevrouw Leijten:

- Ik ben mij ervan bewust dat u ook in het zwartboek aandacht heeft gevraagd voor deze problematiek. Ik heb uw Kamer eerder laten weten dat ik samen met staatssecretaris Van Ark daarnaar kijk.

b. Box 3

ALGEMENE SPREEKLIJN

- Voorzitter, ook box 3 kwam vorige week aan de orde. Er zijn vragen gesteld over de voorgestelde aanpassing van box 3 waarvan ik in september de contouren heb gepresenteerd, maar ook over de arresten van de Hoge Raad en het advies van de parlementaire advocaat over die arresten.
- Box 3 is natuurlijk een belangrijk en actueel onderwerp.
- Tegelijkertijd is het geen onderdeel van het pakket Belastingplan.
- Ik heb deze vragen schriftelijk beantwoord. Wel wil ik één algemene opmerking maken naar aanleiding van de vragen over box 3:
- Er is een sterke wens om box 3 snel aan te passen. Die wens heb ik natuurlijk ook. Tegelijkertijd zijn we het er ook over eens dat er een goed doordacht wetsvoorstel moet worden uitgewerkt waarvan we de effecten goed in beeld moeten brengen, dat we toetsen op uitvoerbaarheid en goed moeten consulteren. Met natuurlijk voldoende tijd voor een gedegen parlementaire behandeling.
- Het tijdpad dat ik heb geschetst voor de invoering houdt rekening met al deze belangen. Met andere woorden: dit is misschien niet zo snel als we zouden willen, maar het is wel zo snel als we kunnen.

c. Tax governance code

Leijten (SP)

VRAAG

Mevrouw Leijten vraagt mij om na te gaan hoeveel ethiek er in de fiscale opleidingen zit. Daarnaast vraagt mevrouw Leijten hoe het staat met de discussie over een gedragscode voor de sector.

ANTWOORD

- Wat leuk dat mevrouw Leijten hiernaar vraagt!
- Het thema Tax Governance is een belangrijk thema voor mij en op het ministerie zijn wij er dan ook druk mee bezig.
- Over het hoe, wat en waarom van Tax Governance zijn we op het ministerie in gesprek met stakeholders en experts op het thema.
- Een onderdeel dat hierin voor mij, net als voor mevrouw Leijten, belangrijk is zijn de opleidingen. Wij nodigen de opleidingsdirecteuren van de bachelor en masteropleidingen fiscale economie en fiscaal recht op korte termijn uit voor een gesprek over de plaats van belastingethiek en tax governance binnen de opleidingen.
- Ik vind het van belang niet alleen te kijken naar dit onderwerp in de universitaire opleiding, maar ook in de

vorming daarna in de beroepspraktijk. Daarom betrek ik ook de opleidingsdirecteuren van de NOB en het RB bij dit gesprek.

- Daarnaast organiseer ik om het gesprek over Tax Governance verder aan te jagen en bestaande initiatieven te verbinden op 30 januari 2020 een conferentie over Tax Governance. Geïnteresseerden mogen zich melden!
- Dat vind ik ook echt de rol van de overheid. Het aanjagen en verbinden wil ik graag faciliteren. Ik hoop dat het bedrijfsleven en de beroepsgroep de handschoen vervolgens oppakken. Ik denk dat mevrouw Leijten het met mij eens is dat we zelfregulering moeten stimuleren.
- Voorafgaand aan de conferentie wordt er onder wetenschappelijke leiding een essaybundel opgesteld over het thema Tax Governance.

Bij doorvragen naar de omgang van de overheid met belastingplichtigen:

- De omgang van de overheid met belastingplichtigen is altijd een belangrijk onderwerp. Net zoals we bij het thema Tax Governance geen wetgeving vanuit de overheid willen opleggen, willen wij ook de omgang tussen de overheid en belastingplichtigen niet onnodig juridiseren.

Achtergrond: NIET UITSPREKEN

- Bestaande inactieven op het gebied van Tax Governance zijn:
 - **Global Reporting Initiative (GRI)**. Onafhankelijke organisatie die standaarden voor verslaggeving heeft ontwikkeld die inmiddels door 80% van de AEX bedrijven worden aangehouden. Sinds januari 2018 is er een commissie bezig met het schrijven van een onderwerp specifieke standaard voor belastingen aan overheden.
 - **Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling**. Voert o.a. sinds 2014 de Tax Transparency Benchmark uit, die de transparantie van 76 bedrijven in Nederland toetst.
 - The **B-Team** is een non-profit initiatief, gevormd door een wereldwijde groep uit de top van het bedrijfsleven (o.a. Sir Richard Branson, Paul Polman, Oliver Bate) die i.s.m. investeerders, internationale organisaties en het maatschappelijk middenveld een nieuw kader voor het benaderen van belastingen te ontwikkelen d.m.v. tax principles.
 - Enkele bedrijven (AEX) rapporteren al actief en uitgebreid over hun belastingmoraal in hun jaarverslaggeving.

d. Verhuurderheffing

Spreeklijn verhuurderheffing

- In de schriftelijke beantwoording ben ik ingegaan op de vragen die uw fracties hebben gesteld over de maatregelen in de verhuurderheffing.
- Ik denk hiermee voldoende duidelijk een nadere toelichting te hebben gegeven op de gekozen vormgeving van de maatregelen.
- Een breder debat over de verhuurderheffing en het woningmarktbeleid is aan mijn collega, de minister van BZK.
- Op 11 november is een Wetgevingsoverleg over de woningmarkt waar deze onderwerpen uitgebreid aan de orde kunnen komen.

2. Belastingplan 2020

a. Uitvoerbaarheid pakket Belastingplan 2020

b. Lastenbeeld

c. Bouwstenen

d. Verlaagd btw-tarief elektronische uitgaven

e. e-sigaretten

a. Uitvoerbaarheid pakket Belastingplan 2020

Mulder (PVV)

VRAAG

De heer Mulder vraagt of de Belastingdienst het Belastingplan tijdig kan doorvoeren en het geld kan innen.

ANTWOORD

- JA
- Alle individuele maatregelen in het pakket Belastingplan 2020 zijn voorzien van een integrale uitvoeringstoets.
- In de uitvoeringstoetsen is aangegeven per welke invoeringsdatum de verschillende maatregelen kunnen worden uitgevoerd.
- In het proces van totstandkoming van de toets is ook rekening gehouden met stapeling van maatregelen in de Belastingdienst.
- Daarnaast werk ik aan de ketenplannen van de in de brief over het ICT-portfolioproces genoemde probleemketens. Bij de totstandkoming van die plannen wordt juist gekeken naar de wisselwerking tussen de beleidsagenda van de keten, waaronder wet- en regelgeving, modernisering en onderhoud.

b. Lastenbeeld

Ouderenkorting

Van Otterloo (50PLUS)

VRAAG

De heer Van Otterloo vraagt waarom de ouderenkorting een stuk sneller afbouwt dan de arbeidskorting?

ANTWOORD

- Tot voor kort kende de ouderenkorting geen afbouwtraject, maar was er sprake van een harde inkomensgrens vanaf waar het lage bedrag aan ouderenkorting van toepassing was. Dit kabinet heeft een geleidelijke afbouw geïntroduceerd en daarnaast de ouderenkorting verhoogd.
- Het budget van de ouderenkorting is daarmee al fors geïntensiveerd. Een nog minder snelle afbouw kost meer geld.
- Bovendien spelen naast budgettaire overwegingen bij de afbouw van de arbeidskorting ook overwegingen rondom arbeidsmarktpikkels een rol.
- Deze overwegingen gelden veel minder voor de ouderenkorting aangezien deze alleen geldt voor mensen boven de AOW-leeftijd.

- Het kabinet is daarnaast van mening dat het koopkrachtbeeld evenwichtig is.

Arbeidskorting

Bruins (CU)

VRAAG

De heer Bruins vraagt waarom ervoor is gekozen om de arbeidskorting generiek te verhogen in plaats van de filosofie van het Regeerakkoord te volgen.

ANTWOORD

- Er zijn twee hoofdredenen waarom de arbeidskorting generiek wordt verhoogd.
- De eerste reden is dat het doel van het kabinet is om de lasten van alle werkenden te verlichten. De lastenverlichting is daarom niet gericht op een specifieke groep werkenden.
- De tweede reden is dat de verhoging van de arbeidskorting als compensatie dient voor de afbouw van de zelfstandigenaftrek. Door de generieke verhoging worden alle zelfstandigen met een inkomen tot circa een ton deze kabinetsperiode tegemoetgekomen.
- Het is inderdaad zoals de heer Bruins zegt, dat we de stap die in het Regeerakkoord is gezet niet versterken. Je kunt zeggen dat we het 'dakje' niet groter maken. Maar met een generieke verhoging is het volgens mij ook niet zo dat we compleet ingaan tegen de filosofie van het Regeerakkoord.

Marginale druk

Omtzigt (CDA)

VRAAG

De heer Omtzigt vraagt wat er rechtvaardig is aan de hoge marginale druk van de laagste inkomens.

ANTWOORD

- Huishoudens met een inkomen die in aanmerking komen voor verschillende heffingskortingen en toeslagen kunnen te maken hebben met een relatief hoge marginale druk als gevolg van het afbouwen van deze regelingen.
- Omdat ook het kabinet van mening is dat een hoge marginale druk onwenselijk is, nemen we een aantal maatregelen die de marginale druk verlagen. Bijvoorbeeld de aanpassing in de arbeidskorting en het afschaffen van de harde inkomensgrens in de huurtoeslag.
- Tegelijkertijd bestaat er geen makkelijke oplossing voor het nog verder verlagen van de marginale druk. Dat blijkt ook uit het onderzoek dat ik samen met de minister van SZW recentelijk naar de Kamer heb verzonden.
- De marginale druk kunnen we niet verlagen zonder dat dit leidt tot negatieve inkomenseffecten aan de onderkant van het inkomensgebouw of zonder dat er meer budgettaire middelen beschikbaar gesteld moeten worden.

- Hierin zullen we dus altijd een afweging moeten maken. Ik ben van mening dat we hierin een goede balans hebben gevonden.

Zelfstandigenaftrek

Van Weyenberg (D66)

VRAAG

De heer Van Weyenberg vraagt of het geld (de € 600 miljoen die is gereserveerd voor verdere stappen op weg naar een toekomstbestendige arbeidsmarkt) na 2022 beschikbaar “blijft” voor zelfstandigen.

ANTWOORD

- (Nee)
- Het kabinet stelt voor om de structurele ruimte na 2022 oplopend tot € 600 miljoen in 2028 te reserveren voor verdere stappen op weg naar een toekomstbestendige arbeidsmarkt, bijvoorbeeld in reactie op de Commissie Regulering van werk.
- Het is niet op voorhand te zeggen hoe dit geld besteed zal worden. Dat hangt immers af van het advies van de commissie en de reactie van het kabinet hierop.
- Het doel van het voorgestelde hervormingspakket is om het verschil in de fiscale behandeling tussen werknemers en zelfstandigen te verkleinen. Het kabinet trekt hier extra geld voor uit. De verhoging van de arbeidskorting kost structureel € 2.150 miljoen. De verlaging van de zelfstandigenaftrek levert structureel € 450 miljoen op.

Daarnaast reserveert het kabinet structureel € 600 miljoen.

- Gezien het doel om het verschil te verkleinen ligt het niet in de rede om de € 600 miljoen op een manier te besteden waardoor het verschil weer groter zou worden, wat het geval zou zijn als de € 600 miljoen uitsluitend ten gunste zou komen van zelfstandigen. Dat is ook niet nodig. Mede door de extra verhoging van de arbeidskorting gaan de meeste zelfstandigen per saldo niet meer inkomstenbelasting betalen dan nu.

Interne toelichting: **NIET UITSPREKEN**

Budgettaire tabel Belastingplan 2020 in € miljoen	2020	2021	2022	structureel
Verlagen zelfstandigenaftrek	50	100	150	450
Verhogen arbeidskorting	-800	-1600	-2150	-2150

N.B. de € 600 miljoen ruimte is voor de helft terug te voeren op de fasering van de verlaging van de zelfstandigenaftrek (€ 150 miljoen in 2022, oplopend tot € 450 miljoen in 2028). De rest is afkomstig uit de oploop van andere maatregelen (Vpb).

Zelfstandigenaftrek

Mulder (PVV)

VRAAG

De heer Mulder vraagt of het klopt dat de maatregel in de zelfstandigenaftrek niet alleen zzp'ers betreft, maar ook andere kleine ondernemers. Ook vraagt hij of niet gewacht kan worden met het ingaan van de maatregel.

ANTWOORD

- (Ja) De maatregel geldt voor alle IB-ondernemers die voldoen aan de voorwaarden zoals het urencriterium van 1225 uren. Kleine ondernemers met een bv hebben geen recht op de zelfstandigenaftrek en worden dus niet geraakt.
- (Nee) Het kabinet ziet geen reden om de maatregel later in te laten gaan. De maatregel wordt gefaseerd (in acht stappen) ingevoerd. Mede door de extra verhoging van de arbeidskorting gaan de meeste zelfstandigen per saldo niet meer belasting betalen dan nu.

c. Bouwstenen

Van Weyenberg (D66)

VRAAG

De heer Van Weyenberg vraagt of ik kan bevestigen dat box 2 ook uitmaakt van de bouwstenen. Ook vraagt hij of in de bouwstenen wordt gekeken naar een generieke CO₂-heffing.

ANTWOORD

JA:

- In de brief van 15 april over de bouwstenen staan de onderwerpen waar in de bouwstenen naar wordt gekeken. Het belastingen van kapitaalinkomen van aanmerkelijk belanghouders – oftewel box 2 – staat prominent in de brief.
- Dus ja, ik kan bevestigen dat box 2 in de volle breedte ook deel uitmaakt van de bouwstenen.
- In de brief staat ook een onderzoek naar mogelijkheden voor verdere vergroening van het belastingstelsel.
- Omdat de CO₂-heffing deel zal uitmaken van het belastingstelsel, kan ik me voorstellen dat ook wordt gekeken naar opties om deze verder te vergroenen.

Bouwstenen

Lodders (VVD)

VRAAG

Mevrouw Lodders vraagt naar ideeën om ondernemerschap te versterken, de marginale druk te verlagen en middengroepen te ondersteunen. Zij roept op om niet te wachten op alle studiegroepen en bouwstenen, maar nu al met voorstellen te komen.

ANTWOORD

NEE

- De oproep van mevrouw Lodders begrijp ik.
- Eerder dit jaar heb ik opdracht gegeven tot de 'bouwstenen voor een beter belastingstelsel'.
- Ik heb deze opdracht gegeven, omdat ik de ambitie van mevrouw Lodders deel. Het belastingstelsel kan eenvoudiger en transparanter. Een belastingstelsel met bredere grondslagen en lagere tarieven kan ondernemerschap versterken en de marginale druk verlagen.
- Er wordt nu ambtelijk gewerkt aan de bouwstenen. Dit heeft tijd nodig, begin 2020 worden de onderzoeken opgeleverd. Die tijd is nodig om de analyses af te ronden, de voorstellen door te rekenen en in samenhang te bezien.
- Ik stel voor de bouwstenen af te wachten en daar nu niet op vooruit lopen.

d. Verlaagd btw-tarief elektronische uitgaven

Lodders (VVD), Omtzigt (CDA) en Van Weyenberg (D66)

VRAAG

Mevrouw Lodders en de heer Van Weyenberg zien graag dat het verlaagde btw-tarief voor elektronische publicaties leidt tot een prijsverlaging. Zij vragen zich af wat wij hiervoor gaan doen en of wij volgend jaar een tussentijdse quick scan willen verrichten. De heer Omtzigt vraagt zich daarbij af of in deze context met de sector een convenant zal worden afgesloten of dat een 'name and shame' lijst zal worden opgesteld.

ANTWOORD

- Het kabinet zal in 2023 een beleidsevaluatie uitvoeren. Bij deze evaluatie wordt onderzocht of het toepassen van een laag btw-tarief op fysieke en elektronische uitgaven doeltreffend en doelmatig is.
- In dat kader wordt eveneens gekeken of de voorgestelde maatregelen hebben geleid tot een prijsdaling van elektronische uitgaven.
- Maar een prijsdaling is daarvoor niet enkel en alleen leidend. Het gaat er ook om dat aanbieders de e-books e.d. concurrerend kunnen (blijven) aanbieden.

- Hoofdzakelijk om die reden wil ik met de sector geen covenant afsluiten en zie ik geen heil in het opstellen van een 'name and shame' lijst.
- Dit neemt niet weg dat ook ik graag zie dat de btw-tariefsverlaging waar mogelijk door de sector aan de consument wordt doorgegeven.

e. e-sigaretten

Van Weyenberg (D66) - Nijboer (PVDA)

VRAAG

De heer Van Weyenberg vraagt of er nagedacht wordt over belastingheffing over e-sigaretten.

De heer Nijboer constateert dat de verkoop van e-sigaretten stijgt en vraagt waarom er geen accijns wordt geheven op e-sigaretten. Hij vraagt of e-sigaretten evenredig belast kunnen worden.

ANTWOORD

- E-sigaretten en nicotinevloeistoffen kunnen niet met accijns worden belast, indien zij geen tabak bevatten of als er geen verbranding plaatsvindt. Dit vloeit voort uit Europese wet- en regelgeving.
- Dit soort producten kunnen wel met een nationale verbruiksbelasting worden belast zoals we die kennen voor alcoholvrije dranken en voorheen voor pruim- en snuiftabak.
- Nederland heeft hier tot op heden niet toe besloten.
- Indien de Kamer over wil gaan tot een nationale verbruiksbelasting op e-sigaretten en nicotinevloeistoffen,

is van belang te weten dat het de nodige tijd vergt om zo'n belasting te introduceren.

- Het komt immers neer op de invoering van een nieuwe verbruiksbelasting die de nodige gevolgen zal hebben voor het bedrijfsleven en de Belastingdienst.

3. OFM 2020

a. Bpm en Implementatie WLTP-testmethode

a. BPM en Implementatie WLTP-testmethode

Mulder (PVV), Lodders (VVD), Omtzigt (CDA),

Nijboer (PvdA), van Otterloo (50-plus)

VRAAG

- De leden Mulder, Lodders, Omtzigt, Nijboer en Van Otterloo hebben mij een aantal vragen gesteld over de BPM en de nieuwe WLTP-testmethode.
- De technische vragen over de WLTP zijn schriftelijk beantwoord.
- Hier ga ik in op de vragen over de BPM-opbrengst en de gedachtegang achter het budgetneutraal implementeren van de WLTP in de BPM.

ANTWOORD

Afbouw BPM

- De heren **Mulder en Omtzigt** vragen naar de afbouw van de BPM.
- Daarbij geven deze heren aan dat de BPM-opbrengst de afgelopen jaren niet is gedaald maar gestegen.
- De heer **Van Otterloo** vraagt mij ook naar de stijging van de BPM en of de verkoop van SUV's daar nu echt de oorzaak van is.

- In de Wet uitwerking Autobrief II worden de BPM-tarieven over 4 jaar tijd (2017 – 2020) stapsgewijs met in totaal 14,7% afgebouwd. Deze tariefsverlagingen staan al in de wet en worden dus ook uitgevoerd.
- Hiermee is uitvoering gegeven aan de in Autobrief II door de Kamer afgesproken beperkte afbouw van de BPM.
- Daarbij is het van belang om te vermelden dat deze afbouw van de BPM onderdeel van het maatregelenpakket van Autobrief II is. Alle maatregelen uit Autobrief II samen zijn budgettair neutraal.
- De BPM-afbouw was dan ook geen *lastenverlichting* maar een *lastenschuif*.
- Het klopt overigens wel dat de totale BPM-opbrengst sinds 2017 is gestegen. Dit is het gevolg van:
 - Het feit dat nieuwe benzine- en dieselauto's niet CO₂-zuiniger worden;
 - Er in 2017 en 2018 meer auto's zijn verkocht dan in het jaar ervoor (383.000 in 2016, 415.000 in 2017 en 444.000 in 2018).
 - Consumenten vaker grotere, zwaardere en duurdere auto's, zoals SUV's, kopen;
- Dit laatste geldt overigens niet alleen voor Nederland, maar is in heel Europa zo. Zo blijkt uit onderzoek van Transport & Environment dat de stijging van de verkoop van SUV's Europabreed tot een gemiddelde CO₂-stijging bij nieuwe auto's heeft geleid.

- Nu vraagt **de heer Van Otterloo** mij wat nu precies een SUV is. SUV staat voor Sports Utility Vehicle en dat is een wat hogere en grotere auto.
- SUV's zijn daardoor vaak zwaarder en minder aerodynamisch dan een vergelijkbare 'hatchback'. Dat leidt al snel tot een hogere CO₂-uitstoot en hogere BPM.
- Belangrijk om verder te vermelden is dat de BPM-opbrengst nog altijd relatief laag is. In 2008 was de totale BPM-opbrengst nog zo'n € 3,5 miljard. In 2018 zaten we op € 2,2 miljard.
- Daarbij is relevant dat de BPM tot 2008 werd geheven over de catalogusprijs van nieuwe auto's. Daarna is de BPM omgebouwd naar een CO₂-heffing.
- Je zou dus kunnen stellen dat ombouw van de BPM naar een CO₂-heffing vooral tot lastenverlichting voor de autokoper heeft geleid.
- Voor de toekomst na 2020 (na de Wet uitwerking Autobrief II) geldt het Klimaatakkoord.
- In het Klimaatakkoord zijn geen afspraken gemaakt over een verdere afbouw van de BPM.
- Een eventuele verdere afbouw van de BPM zou gedekt moeten worden door elders te lasten te verzwaren.
- Een verdere BPM-verlaging zal ten koste gaan van de effectiviteit van vergroeningsprikkels van autobelastingen. Fossiele auto's met hogere CO₂-uitstoot worden dan goedkoper ten opzichte van elektrische auto's.

- Een verdere afbouw van de BPM is dan ook niet per definitie gunstig in het kader van de transitie naar elektrisch rijden.

Budgetneutraal implementeren WLTP in de BPM

- De heer **Nijboer** vraagt of het wel logisch is om de WLTP budgettair neutraal te implementeren in de BPM.
- Hij verwijst daarbij naar het benutten van de flexibiliteiten in de oude NEDC-testmethode om de CO₂-uitstoot van auto's **op papier** te verlagen en dat de meeste auto's daardoor in de praktijk toch niet zo zuinig rijden als door de fabrikant wordt beweerd.
- Deze vraag van de heer **Nijboer** kan vanuit verschillende perspectieven worden benaderd.
- Het vorige kabinet heeft toegezegd de totale bpm-opbrengst niet te laten stijgen enkel als gevolg van de WLTP.
- De ratio achter deze keuze is dat de Europese invoering van een nieuwe WLTP-test in principe niet leidt tot een hogere CO₂-uitstoot in de praktijk. Alleen de test verandert.
- De heer **Nijboer** heeft echter wel gelijk als hij aangeeft dat de WLTP leidt tot een betere benadering van de CO₂-uitstoot in de praktijk.
- Daarbij is relevant dat de CO₂-uitstoot van nieuwe auto's onder de oude test sterk is gedaald in de periode 2008 – 2015.
- Dit is - zoals de heer **Nijboer** aangeeft - ten dele het gevolg van het feit dat autofabrikanten de flexibiliteiten van de oude

NEDC-test maximaal benut hebben om de CO₂-uitstoot op papier omlaag te krijgen.

- Een deel van de papieren CO₂-reductie van nieuwe auto's in de afgelopen 10 jaar is in werkelijkheid daarom niet gerealiseerd.
- Vanuit Klimaatperspectief is een volledig budgetneutrale implementatie van de WLTP in de BPM daarom wellicht niet geheel terecht.
- Zonder een budgetneutrale aanpassing van de BPM-tarieven per 1 juli 2020, zou de BPM-opbrengst in theorie **echter met zo'n € 2 miljard kunnen stijgen**.
- Een dergelijke plotselinge BPM-stijging zal de automarkt verstoren. Deze € 2 miljard stijging zal in de praktijk daarom ook niet in deze mate plaatsvinden doordat zo'n abrupte stijging tot grote gedragseffecten zal leiden.
- Al met al is een budgetneutrale implementatie van de WLTP-test wel een zeer ruimhartige toezegging aan de autokoper en de autobranche.
- Ik hecht er echter aan om de toezegging aan de Kamer na te komen, ook al is deze niet per definitie terecht.
- Daarom heeft het kabinet een budgetneutrale implementatie van de WLTP in de BPM in het wetsvoorstel OFM 2020 opgenomen.

4. Wet fiscale maatregelen Klimaatakkoord

- a. Buitenlands afval in de afvalstoffenbelasting**
- b. Systematiek 'hand-aan-de-kraan'**
- c. Vliegbelasting: luchtvaart en scheepvaart**
- d. Energiebelasting**

a. Buitenlands afval in de afvalstoffenbelasting

Lodders (VVD)

VRAAG

Mevrouw Lodders vraagt mij om de heffing op buitenlands afval nader toe te lichten. Zij vroeg ook of deze heffing juridisch houdbaar is.

ANTWOORD

JA

- Ik moet vooropstellen dat geen sprake is van een importheffing.
- De afvalstoffenbelasting geldt nu voor het verbranden en storten van Nederlands afval.
- Afval afkomstig uit het buitenland is nu uitgezonderd van de afvalstoffenbelasting. Dat onderscheid heffen we op, waardoor buitenlands afval hetzelfde wordt behandeld.
- Dat is ook logisch, want de CO₂-uitstoot en andere vervuiling van het verbranden van buitenlands afval vindt ook in Nederland plaats.
- Door buitenlands afval hetzelfde te belasten als binnenlands afval creëert het kabinet een prikkel om ook bij dit afval zoveel mogelijk te hergebruiken of te recyclen in plaats van te verbranden.

- Deze opzet is juridisch houdbaar omdat buitenlands afval gelijk belast gaat worden als Nederlands afval.

b. Systematiek 'hand-aan-de-kraan'

Snels (GL) en Van Weyenberg (D66)

VRAAG

De heren Snels en Van Weyenberg vragen waarom het kabinet ten aanzien van "hand aan de kraan" kiest voor de t+1 systematiek en niet voor de t+2 systematiek.

ANTWOORD

Nee

- In het Klimaatakkoord is vanwege de zorgen over overstimulering afgesproken dat het mogelijk moet zijn om jaarlijks te kunnen bijsturen (t+1). Op die manier kan meteen worden ingegrepen als dit vanuit het oogpunt van een doelmatige besteding van publieke middelen nodig wordt geacht.
- Het systeem van "hand aan de kraan" is bewust zo vorm gegeven dat dit niet leidt tot ad hoc beleid. Er wordt alleen ingegrepen als de afwijking een structureel karakter heeft. Op die manier wordt steeds naar het ingroeipad in het Klimaatakkoord toegestuurd. Marktpartijen kunnen zich bij het vormen van hun verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de markt derhalve oriënteren op de gerealiseerde ontwikkeling in relatie tot het ingroeipad uit het klimaatakkoord.

- Zekerheid vooraf omtrent fiscale parameters valt niet te geven. De “hand aan de kraan” systematiek vormt hierop geen uitzondering. Fiscale parameters kunnen wijzigen en consumenten marktpartijen worden derhalve met een zeker risico geconfronteerd maar de systematiek met haar heldere spelregels biedt wel een transparant meerjarig kader.
- Vanuit de branche is de suggestie gedaan om te wijzigen per 1 juli. De Belastingdienst heeft echter aangegeven dat dit niet uitvoerbaar is.

Indien u op het punt van T+1 wilt bewegen:

Het kabinet heeft oog voor de bezwaren en staat er voor open voor een andere systematiek. Het door de branche gesuggereerde systeem van t+2 heeft echter als bezwaar dat er erg veel tijd gaat zitten tussen het signaleringsmoment en het moment van invoering. De tijdsvertraging kan ertoe leiden dat een beleidslijn wordt gecommuniceerd die in het licht van recentere data contraproductief blijkt te zijn. Een beter alternatief is een keuze voor een tweetal vaste bijstuurmomenten. Denkbaar is om bij te sturen in 2022 en 2024, op basis van onderzoek dat respectievelijk start in januari van 2021 en 2023. Deze systematiek geeft de branche rust en zekerheid dat in 2020, 2021 en 2023 niet wordt ingegrepen. In de jaren dat wordt ingegrepen is er wat meer voorbereidingstijd omdat meteen in het jaar kan worden gestart met de analyse op basis van de data in de jaren

daarvoor. Uiterlijk 1 maart van 2021 en 2023 wordt dan door het kabinet gecommuniceerd over de voorgestelde aanpassingen in het daaropvolgende jaar.

c. Vliegbelasting: luchtvaart en scheepvaart

Van Weyenberg (D66) - Omtzigt (CDA) – Snels (GL)

VRAAG

De heer Van Weyenberg en de heer Omtzigt geven aan dat het in het kader van fiscale vergroening niet meer van deze tijd is dat de luchtvaart en scheepvaart vrijgesteld zijn van btw en accijns. Zij vragen om een update met betrekking tot de fiscale behandeling van luchtvaart en scheepvaart. De heer Snels vraagt naar aanleiding van de aanpassing van de tonnageregeling wat de visie van het kabinet is bij het behalen van klimaatdoelstellingen met betrekking tot de zeescheepvaart.

ANTWOORD

- Ik kan mij het standpunt van de heer Van Weyenberg en de heer Omtzigt voorstellen, dat de vrijstellingen van btw en accijns op luchtvaart en scheepvaart niet van deze tijd zijn.
- Dat neemt niet weg dat er internationale verdragen zijn die het heffen van belasting op dit gebied belemmeren. Daarnaast zijn er ook praktische bezwaren tegen nationale belastingheffing bij deze bij uitstek internationaal concurrerende sectoren.

- Zoals bekend heeft het kabinet gekozen voor het nationaal belasten van luchtvaart via een ticketbelasting. Hierover spreek ik met uw Kamer over een aantal weken.
- Dit laat onverlet dat het kabinet zich nog steeds inzet voor het beprijzen van de luchtvaart op Europees niveau.
- Zo werken we aan een verklaring waarin de nieuwe Europese Commissie opgeroepen wordt te komen met voorstellen om in Europees verband luchtvaart beter te belasten, ik verwacht dat dit binnenkort gaat lukken.
- Voor zeevaart geldt dat een nationale belasting eenvoudig ontlopen zou kunnen worden door elders te bunkeren, omdat een mondiaal belastingstelsel niet bestaat.
- Voor de binnenvaart is de situatie vergelijkbaar.
- Momenteel loopt er wel een internationaal onderzoek naar financiering van de verduurzaming van de sector. Het ministerie van IenW is hierbij betrokken.
- Tot slot zijn er voor de zeescheepvaart in de Internationale Maritieme Organisatie afspraken gemaakt over reductie van CO₂-uitstoot die in lijn zijn met het VN-Klimaatakkoord van Parijs uit 2015.
- De Minister van IenW heeft in juni 2019 de zogenoemde Green Deal Zeevaart, Binnenvaart en Havens afgesproken met de Nederlandse zeevaartsector waarin afspraken staan voor vergroening van de zeevaart.
- Voor verdere vragen over dit onderwerp verwijs ik u naar de Minister van IenW.

d. Energiebelasting

Aanpassing energiebelasting: positie huurders

Snels (GroenLinks)

VRAAG

De heer Snels vraagt naar het handelingsperspectief voor huurders bij een hogere belasting op gas.

ANTWOORD

- De belastingen op energie worden komend jaar ten gunste van huishoudens aangepast.
- Voor een huishouden met een gemiddeld verbruik dalen de belastingen met € 100.
- Lage inkomensgroepen profiteren relatief het meest. Het aardgasverbruik in huurwoningen is gemiddeld lager dan in koopwoningen.
- Het Klimaatakkoord bevat tevens een heel pakket maatregelen gericht op de verduurzaming van huurwoningen met onder meer een wijkgerichte aanpak en de startmotor en renovatieversneller voor corporaties.
- De minister van BZK werkt momenteel ook uit hoe de huurregelgeving moet worden aangepast voor het Klimaatakkoord. Zij zal uw Kamer hierover voor het einde van het jaar informeren.

5. Wet afschaffing fiscale aftrek scholingsuitgaven

- Voorzitter, dan kom ik nu bij de vragen die tijdens het wetgevingsoverleg zijn gesteld over het wetsvoorstel Wet afschaffing fiscale aftrek scholingsuitgaven; daar zijn vragen over gesteld door **mevrouw Lodders, de heer Omtzigt, de heer Van Weyenberg, de heer Bruins en de heer Nijboer**.
- **De heer Omtzigt** heeft in zijn bijdrage voorgesteld de behandeling van dit wetsvoorstel uit te stellen en samen te voegen met een wetsvoorstel over het STAP-budget
- Dat is niet mogelijk. Het STAP-budget wordt geregeld via een ministeriële regeling en kent daarom geen op zichzelf staand wetstraject.
- De minister van SZW heeft de conceptregeling STAP-budget 20 september jongstleden naar uw Kamer gestuurd en toegezegd de ontbrekende uitvoeringstoets door het UWV - **de heer Omtzigt** refereerde daar aan - uiterlijk voor de begrotingsbehandeling SZW naar de Tweede Kamer te sturen.
- En volgens mijn informatie is er op 14 november aanstaande door de vaste commissie SZW een algemeen overleg gepland over leven lang ontwikkelen (LLO) waar vermoedelijk ook over de op 20 september aangeboden Subsidieregeling STAP-budget zal worden gesproken.

- De Subsidieregeling STAP-budget kan inmiddels rekenen op een breed draagvlak, zowel bij sociale partners als in het onderwijsveld. Naar het oordeel van het kabinet kan het parlement dan ook nu oordelen over de afschaffing van de fiscale aftrek van scholingsuitgaven en vervanging ervan door deze subsidieregeling.
- En overigens zal ook na instemming door uw Kamer met dit wetsvoorstel de fiscale aftrek van scholingsuitgaven gehandhaafd blijven tot het moment dat de Subsidieregeling STAP-budget daadwerkelijk wordt ingevoerd.
- Ik zeg dat met name in de richting van **mevrouw Lodders, de heer Van Weyenberg en de heer Bruins** die deze garantie expliciet aan mij hebben gevraagd. Om die reden is de inwerkingtreding voorzien op een nader bij Koninklijk Besluit te bepalen datum. Dat koninklijk besluit wordt pas geslagen als het STAP-budget een feit is.
- Daarnaast is er nog een andere reden waarom ik het belangrijk vind dat dit wetsvoorstel nu door uw Kamer wordt behandeld.
- Na instemming met dit wetsvoorstel door het parlement kunnen de Belastingdienst en andere partijen namelijk beginnen met het actief informeren van mensen over de vervanging van de fiscale aftrek van scholingsuitgaven door de Subsidieregeling STAP-budget.
- Want hoewel het kabinetsvoornemen om de fiscale aftrek van scholingsuitgaven af te schaffen al sinds 2016 bekend

is, kan - zonder dat het parlement zich daar eerst formeel over heeft uitgesproken - hier niet direct en rechtstreeks richting burgers over worden gecommuniceerd.

- De vraag van **de heer Nijboer** hoe het maximum bedrag van € 1000 van het STAP-budget zich verhoudt tot het maximum aftrekbare bedrag van € 15.000 bij de fiscale aftrek van scholingsuitgaven heb ik schriftelijk beantwoord.

6. Wet bronbelasting 2021

Monitoren bronbelasting

Omtzigt (CDA) en Leijten (SP)

VRAAG

De heer Omtzigt en mevrouw Leijten hebben gevraagd naar de ambitie van het kabinet om de doorstroom door Nederland te beperken en welke aanvullende maatregelen nog nodig zijn om deze ambitie waar te maken.

ANTWOORD

- Het bestrijden van belastingontwijking is een van de speerpunten van dit kabinet.
- Met de bronbelasting en andere maatregelen tegen belastingontwijking verwacht ik dat Nederland niet langer een spin in het web zal zijn bij internationale structuren die gericht zijn op belastingontwijking.
- De bronbelasting speelt hier een belangrijke rol in. Naar verwachting zal de stroom van € 22 miljard (in 2016) vanuit Nederland naar laagbelastende jurisdicties verlegd worden of ophouden te bestaan.
- Voor zover de stroom verlegd wordt, is het op voorhand lastig te voorspellen welk deel buiten Nederland verlegd zal

worden en dus of deze stroom ook helemaal uit Nederland zal verdwijnen.

- Zo is niet uitgesloten dat deze stroom nog via Nederland naar een andere EU-lidstaat en vervolgens naar een laagbelastende jurisdictie blijft lopen.
- Voor deze situatie hebben we weliswaar een antimisbruikbepaling opgenomen, maar desondanks kan met een unilaterale maatregel zoals de bronbelasting niet worden voorkomen dat andere landen als toegangspoort naar laagbelastende jurisdicties worden gebruikt.
- Het kabinet zet zich daarom internationaal actief in voor het gecoördineerd bestrijden van belastingontwijking.
- Dit zie ik als de meest doeltreffende en doelmatige vervolgstap.

Monitoren bronbelasting (2)

Omtzigt (CDA)

VRAAG

De heer Omtzigt heeft gevraagd wanneer de eerste effectmeting van de bronbelasting mogelijk is.

ANTWOORD

- De financiële stromen door bijzondere financiële instellingen in Nederland zullen jaarlijks worden gemonitord. Naar verwachting zullen in de loop van 2022 de cijfers over 2021, het invoeringsjaar van de bronbelasting, bekend worden.

Monitoren bronbelasting (3)

Snels (GL)

VRAAG

- De heer Snels vroeg daarbij om in te gaan op het bedrag van € 22 miljard dat het kabinet noemt en de hogere bedragen die het IMF noemt.

ANTWOORD

- Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen het bedrag aan directe investeringen dat door Nederland loopt en de daarmee gepaard gaande fiscaal relevante inkomstenstroom.
- Bij een lening is de hoofdsom de directe investering en de rente de daarmee gepaard gaande fiscaal relevante inkomstenstroom.
- Met de inkomstenstroom kan belasting worden ontweken. Daarom spreek ik liever over die inkomstenstroom.

Landenlijst

Snels (GL) en Van Weyenberg (D66)

VRAAG

De heer Van Weyenberg vraagt waarom is gekozen voor een tarief van 9%. Ook de heer Snels vraagt of het mogelijk is om bij een hoger tarief aan te sluiten, bijvoorbeeld bij 15%.

ANTWOORD

- Ja, het is mogelijk om aan te sluiten bij een hoger tarief.
- Ik ben daar echter geen voorstander van.
- Bij een tarief van 9% hebben we met deze bronbelasting al de meest relevante laagbelastende landen te pakken.
- Net zoals water gaan financiële stromen die gericht zijn op belastingontwijking naar het laagste punt.
- Dit zullen veelal niet de landen zijn met een statutair tarief tussen de 9% en 15%, maar de landen die helemaal geen belasting heffen over de winst.
- De bronbelasting kan immers niet voorkomen dat andere landen gaan fungeren als toegangspoort naar deze landen.
- Voor de vervolgstappen is een internationaal gecoördineerde aanpak dan ook doeltreffender en doelmatiger in het bestrijden van belastingontwijking.

Bij doorvragen over specifieke regimes

- De bronbelasting in de huidige vormgeving is een uitvoerbare goede eerste stap.
- Voor de vervolgstappen is een internationaal gecoördineerde aanpak doeltreffender en doelmatiger dan het uitbreiden van de Nederlandse bronbelasting met een benadering per belastingregime.
- Wellicht is het bij een gecoördineerde aanpak namelijk wel mogelijk aan te sluiten bij het effectieve tarief. Dat is uiteindelijk de ideale situatie.
- Nederland steunt daarom het werk dat in OESO-verband wordt gedaan om dergelijke maatregelen internationaal vorm te geven.

Bij verder doorvragen

- Aansluiten bij bijzondere of territoriale belastingregimes gaat ten koste van de uitvoerbaarheid.
- Zo moet bij de door de heer Snels aangehaalde territoriale belastingregimes beoordeeld worden of dat regime op die specifieke rente- of royaltybetaling van toepassing is.
- De kennis om alle wereldwijde regimes te beoordelen en om te beoordelen of die regimes in specifieke gevallen van toepassing zijn, heb ik momenteel simpelweg niet in huis op het ministerie of bij de Belastingdienst.
- Overigens vallen bepaalde speciale en territoriale regimes indirect onder het bereik van de bronbelasting. Aangezien de

bronbelasting ook van toepassing is in relatie tot jurisdicties op de EU-lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden, vallen jurisdicties met een speciaal en/of territoriaal belastingregime dat volgens de EU schadelijk is langs die weg onder het bereik van de bronbelasting.

- Zoals gezegd zie ik meer in een internationaal gecoördineerde aanpak.

Bronbelasting op alle rente- en royaltybetalingen

Leijten (SP)

VRAAG

In het verlengde daarvan vraagt mevrouw Leijten of een bronbelasting op alle rente- en royaltybetalingen niet beter zou zijn.

ANTWOORD

- Het kabinet heeft gekozen voor een bronbelasting die enkel ziet op rente- en royaltybetalingen naar laagbelastende jurisdicties.
- Dit om te voorkomen dat kapitaalstromen niet onnodig belemmerd worden.
- Een algehele bronbelasting zou bijvoorbeeld ook binnenlandse natuurlijke personen raken.
- Vooral bij een bronbelasting op rente gaat dat leiden tot hogere administratieve lasten en uitvoeringskosten.
- Op iedere rentebetaling moet dan bronbelasting worden ingehouden die vervolgens weer kan worden verrekend in de inkomstenbelasting.
- Hiervoor zal de Belastingdienst ook een nieuw systeem moeten bouwen. Dat zou tot problemen in de uitvoering gaan leiden. Ik kan ook zo niet 1-2-3 zeggen per wanneer dit zou kunnen.

Verdragsonderhandeling

Snels (GL)

VRAAG

De heer Snels vraagt hoe lang laagbelastende landen de tijd krijgen om het verdrag te heronderhandelen voordat het kabinet gaat optreden door bijvoorbeeld het verdrag op te zeggen.

ANTWOORD

- In het wetsvoorstel is een 'driejaarstermijn voor eerste toepassing' opgenomen.
- Zoals aangegeven, wil ik deze termijn gebruiken om onderhandelingen te starten met de landen op de lijst waarmee we een verdrag hebben.
- Mijn verwachting is dat drie jaar voldoende is om een goede start met onderhandelingen te maken.
- De volledige onderhandelingsperiode duurt mogelijk langer.
- Een algemene maximale duur van de onderhandelingen kan ik niet bij voorbaat geven. Dat kan per land verschillen.
- Als een land met een open houding aan de onderhandelingstafel zit, kan de afweging anders zijn dan bij een land dat helemaal geen bereidheid toont om het verdrag aan te passen.

- Daarnaast maakt het verschil of er aanwijzingen uit de praktijk zijn dat het specifieke verdrag wordt misbruikt om belasting te ontwijken.

Bij doorvragen over opzeggen van het verdrag

- Mocht een verdragspartner – onverhoopt en onverwacht – echt niet willen onderhandelen, zal worden gezien hoe Nederland daar in het specifieke geval gepast op kan reageren.
- Het volledig opzeggen van een belastingverdrag is een erg grote en onorthodoxe stap. Vergeet niet dat een belastingverdrag op veel meer ziet dan alleen de belastingheffing over rente en royalty's. Het regelt bijvoorbeeld ook de belastingpositie van werknemers die voor een Nederlands bedrijf tijdelijk in het betreffende land werken.
- Opzeggen zal daarom doorgaans niet het uitgangspunt zijn.

II. BLOK 2

7. ATAD 2

- Door mevrouw **Lodders**, mevrouw **Leijten** en de heren **Omtzigt, Snels, Van Weyenberg** en **Bruins** zijn vragen gesteld over ATAD2.
 - Ik heb de vragen vanwege het technische karakter van het wetsvoorstel schriftelijk beantwoord.
 - Toch wil ik nog twee onderwerpen bij dit wetsvoorstel uitlichten.
 - Het gaat dan om de zorgen die deze leden hebben geuit over het ontstaan van ***nieuwe ontwikkelingsstructuren*** enerzijds, en het risico van ***dubbele belastingheffing*** anderzijds.
 - Daarnaast wil ik graag ingaan op de zorgen die zijn geuit over de toename van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven vanwege de ***documentatieverplichting***.
- Nieuwe ontwikkelingsstructuren***
- De aanpak van belastingontwijking staat hoog op de agenda van dit kabinet.
 - In het voorliggende belastingplanpakket wordt een bronheffing op rente en royalty's geïntroduceerd, daar hebben we het eerder vandaag al over gehad.
 - Daarnaast worden twee Europese richtlijnen tegen belastingontwijking geïmplementeerd. Die richtlijnen bespreken we in dit blok:

- de richtlijn meldingsplicht grensoverschrijdende constructies (DAC6) en
 - de tweede EU-richtlijn antibelastingontwijking (ATAD2).
- Door de implementatie van ATAD2 komt per 1 januari 2020 een eind aan de fiscale voordelen van hybridemismatchstructuren.
- Vanaf die datum verliest dus ook de cv/bv-structuur zijn fiscale aantrekkelijkheid.
- Dit zijn wederom belangrijke stappen.
- Toch voel ik me met de door u geuite zorgen over mogelijke nieuwe ontwijkingsroutes.
- Ik kan helaas niet voorspellen welke nieuwe structuren zullen opkomen.
- Dat maakt dat de bestrijding van belastingontwijking en –ontduiking een continu proces is.
- Ik ben van mening dat bij het aanpakken van nieuwe vormen van belastingontwijking internationale samenwerking de aangewezen weg is.
- Die internationale aanpak zorgt er, veel meer dan een unilaterale aanpak, voor dat:
 - belastingontwijking effectief kan worden aangepakt (en stromen zich veel moeilijker kunnen verplaatsen),
 - en tegelijkertijd de concurrentiepositie voor het reële bedrijfsleven gewaarborgd blijft.
- Nederland neemt dan ook actief deel in de internationale discussies over belastingheffing. Zo wordt er nu in OESO/G20-

verband gesproken over de invloed van de digitaliserende economie op de wereldwijde vennootschapsbelastingstelsels.

- Daarnaast komen nieuwe structuren mogelijk aan het licht via de nieuwe meldingsplicht voor grensoverschrijdende constructies. Ook op die manier houdt het kabinet een vinger aan de pols.
- Eerder sprak ik met u over de tax governance code. Hierbij gaf ik al aan dat ik ook hoop op een cultuur- en gedragsverandering in het internationale bedrijfsleven. Dergelijke veranderingen gaan langzaam, maar ik heb hoop dat met het aanhoudende maatschappelijke debat hierover de handschoen zal worden opgepakt.

Dubbele belastingheffing

- Het is uiteraard ook van belang om oog te houden voor de belangen van het bedrijfsleven, bijvoorbeeld door het, zo veel mogelijk, voorkomen van dubbele belasting.
- Soms wringt de schoen daar.
- Het is namelijk een onmogelijke opgave om voor elke mogelijke casus waarin als gevolg van toepassing van antimisbruikwetgeving dubbele belasting zou kunnen spelen, wetgeving te maken die dit voorkómt.
- Dat soort casuïstische wetgeving zou de toch al ingewikkelde vennootschapsbelasting nog veel complexer maken.
- ATAD2 kent wel verschillende algemene waarborgen om dubbele heffing te voorkomen.

- Zo worden de maatregelen uit ATAD2 pro rata toegepast, dat wil zeggen alleen *voor zover* er een onbedoeld fiscaal voordeel is.
- Daarnaast zijn er rangorderegels opgenomen om te voorkomen dat twee landen dezelfde hybridemismatch corrigeren.
- Desondanks zou in specifieke situaties, zoals bij een samenloop van de hybridemismatchmaatregelen en zogenoemde CFC-maatregelen, dubbele belastingheffing kunnen optreden.
- Er zijn dan eigenlijk twee keuzes:
 - ofwel het belastingvoordeel dat hybridemismatches kunnen opleveren in alle gevallen ontnemen, met als mogelijk gevolg dubbele heffing,
 - ofwel om dubbele heffing in alle gevallen te voorkomen, met als mogelijk gevolg het in stand houden van een fiscaal voordeel.
- Ik kies er dan voor om in alle gevallen de belastingvoordelen van hybridemismatches te ontnemen.
- Dit maakt de regeling veel effectiever.
- En kan ik met overtuiging de verwachting uitspreken dat bedrijven hybridemismatchstructuren zullen ontmantelen.
- Als ik ervoor zou kiezen om in alle gevallen dubbele heffing te voorkomen, is het risico dat er nieuwe 'gaten' vallen waar de praktijk op in kan spelen.

Documentatieverplichting

- Dan wil ik tot slot ingaan op de documentatieverplichting.

- Ik betreur de onrust die daarover is ontstaan, maar heb begrip voor de zorgen hierover.
- Toch verdient het beeld dat is ontstaan over de extra administratieve lasten voor het bedrijfsleven - en het mkb in het bijzonder - nuancering.
- Ik heb in de schriftelijke stukken geprobeerd richting te geven voor de praktijk en op die manier een aanvaardbare balans te vinden.
- Een balans tussen enerzijds de wens om onnodige toename van administratieve lasten te voorkomen en anderzijds de wens oog te houden voor de handhaafbaarheid van dit wetsvoorstel.
- Immers, voor de handhaafbaarheid van dit wetsvoorstel is de voorgestelde documentatieverplichting essentieel.
- Met behulp van de, mede in reactie op uw vragen, aangereikte handvatten hoop ik uw zorgen weg te kunnen nemen.
- Belastingplichtigen die alleen nationaal opereren kunnen in beginsel eenvoudig aan de documentatieverplichting voldoen.
- Dit betreft verreweg de grootste groep belastingplichtigen: circa 81% oftewel 603.000 van het totale aantal belastingplichtigen in de vennootschapsbelasting (740.000).
- Hiertoe behoort het grootste deel van het mkb.
- Bij deze groep belastingplichtigen kan sprake zijn van internationale betalingen of ontvangsten, maar deze zullen niet in gelieerde verhoudingen plaatsvinden.
- Uw Kamer heeft terecht aandacht gevraagd voor het feit dat de documentatieverplichting ook in niet-gelieerde verhoudingen een rol kan spelen.

- En juist hier heeft u zorgen: de belastingplichtige heeft immers geen inzicht in de fiscale positie van een derde.
- Dit begrijp ik!
- In de schriftelijke antwoorden naar aanleiding van het eerste WGO ben ik daarom ingegaan op deze situaties.
- Als een bedrijf met een niet-gelieerde partij over de grens zaken doet moet alleen in heel uitzonderlijke gevallen aanvullende gegevens in de administratie worden opgenomen.
- Dit is alleen het geval als een bedrijf een transactie met een niet-gelieerde partij aangaat, daarbij een hybridemismatch opzoekt én deze partijen het fiscale voordeel verdelen.
- In niet-gelieerde verhoudingen hoeft een bedrijf dat gewoon zaken doet met een derde over de grens dus niets te vrezen.
- Die bedrijven zijn niet bewust bezig met hybridemismatches, zodat de reeds aanwezige administratie volstaat.

8. DAC6

Wet implementatie EU-richtlijn meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies - leidraad

Van Weyenberg (D66)

INLEIDING + ANTWOORD

- Dan kom ik nu te spreken over het wetsvoorstel Wet implementatie EU-richtlijn meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies.
- Dit wetsvoorstel regelt dat informatie over potentieel agressieve grensoverschrijdende fiscale planningsconstructies op automatische basis wordt uitgewisseld tussen de belastingautoriteiten van de EU-lidstaten.
- Om nader te duiden wanneer sprake is van een zogenoemde 'meldingsplichtige grensoverschrijdende constructie' is aangekondigd dat er een leidraad komt waarin concrete voorbeelden kunnen worden opgenomen over wanneer wel en wanneer niet hoeft te worden gemeld.
- De heer Van Weyenberg stelt in dit kader de vraag of de leidraad geen 'handboek constructies' wordt, die door intermediairs of belastingplichtigen kan worden gebruikt

om constructies precies zo in te richten dat zij juist níet hoeven te worden gemeld.

- In reactie hierop kan ik aangeven dat de leidraad uiteraard geenszins een dergelijk karakter krijgt. In de leidraad zal, ter illustratie, ten aanzien van een aantal concrete, duidelijke voorbeelden worden aangegeven of wel of juist niet sprake is van een meldingsplichtige constructie.
- De reden dat een leidraad zal worden opgesteld hangt samen met het volgende. In de richtlijn wordt gebruikgemaakt van 'open normen'. Het begrip 'meldingsplichtige grensoverschrijdende constructie' is bijvoorbeeld niet gedefinieerd. In plaats daarvan wordt gewerkt met een systeem van zogenoemde wezenskenmerken.
- Voor deze systematiek is gekozen omdat agressieve fiscale planningsconstructies zeer complex zijn en constant worden gewijzigd.
- Zodra heel specifiek zou worden aangegeven wanneer sprake is van een 'meldingsplichtige grensoverschrijdende constructie', kunnen constructies precies rondom die definitie worden opgezet om te zorgen dat niet hoeft te worden gemeld.
- Bij het systeem van wezenskenmerken hoort ook de zogenoemde 'main benefit test'. Ook dit is een enigszins 'open' begrip, dat is ingekleed met behulp van een aanbeveling van de OESO. De heer Snels heeft hierover

een aantal vragen gesteld, die ik schriftelijk heb beantwoord. Ik wil hierover nog opmerken dat bij de inkleding van dit begrip het doel en de strekking van de richtlijn scherp voor ogen moet worden gehouden.

- De richtlijn richt zich op potentieel agressieve fiscale planningsconstructies. De 'main benefit test' is in de richtlijn opgenomen om onderscheid te kunnen maken tussen potentieel agressieve planningsconstructies en constructies die dat niet zijn.
- De test zorgt dus voor een schifting, waardoor niet álle constructies gemeld hoeven te worden. Dit is ook van belang om de administratieve lasten voor intermediairs en belastingplichtigen niet onnodig te laten toenemen. Het opleggen van een meldingsverplichting aan grote bedrijven, MKB'ers en particulieren indien zij fiscale stappen nemen die niet potentieel agressief zijn, zou een buitensporige lastendruk met zich brengen.
- De richtlijn, en ook het wetsvoorstel, zijn zo ingericht dat informatie over potentieel agressieve grensoverschrijdende planningsconstructies bij de belastingdiensten van de EU-lidstaten terecht komt. Dit draagt bij aan de fiscale transparantie binnen de EU. Dat vind ik uiteraard een goede ontwikkeling en een goede stap in de strijd tegen ongewenste fiscale praktijken.

